

Elżbieta Sarnowska-Temierusz

"Droga na Parnas. Problemy staropolskiej wiedzy o poezji",
Elżbieta Sarnowska-Temierusz,
Wrocław 1974 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 18/2 (56), 186

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) SARNOWSKA-TEMERIUŠ Elżbieta: Droga na Parnas. Problemy staropolskiej wiedzy o poezji. Wrocław 1974, Oss., ss. 237, nlb. 2, tabl. 2, zł 50.-

Przedmiotem zainteresowania autorki są drukowane, a przede wszystkim rękopiśmienne traktaty z dziedziny teorii poezji, podręczniki szkolne oraz skrypty z wykładów poetyki, paranaukowe i paraliterackie wypowiedzi na temat poezji, a także utwory poetyckie poświęcone sprawom twórczości, od końca XV do połowy XVIII w. Część I książki - "W kręgu staropolskiej poetyki" - poświęcona jest zagadnieniom naukowej wiedzy o poezji w Polsce. Autorka omawia przemiany świadomości społecznej, które sprzyjały kształtowaniu się nowych poglądów na poezję, oraz rozważa kwestię recepcji poetyk obcych - antycznych, średniowiecznych i nowożytnych w Polsce. Część II - "Pogranicza naukowej wiedzy o poezji" - poświęcona została przede wszystkim staropolskim (a po części i europejskim) wypowiedziom metapoetyckim, a więc refleksji o poezji powstającej i funkcjonującej w obrębie samej twórczości poetyckiej.

BP/56/49

E.S.-T.

(II) SKŁAD Jolanta: "Bohater naszych czasów" Michała Lermontowa a "Dusza w suchotach" Ludwika Szymanera. "Przegląd Humanistyczny" 1974 nr 9 s. 97-108.

Analiza porównawcza zmierza do ukazania zależności typologicznych i związków kontaktowych w obu utworach. Zależnościami typologicznymi są, zdaniem autorki, zbieżności układu kompozycyjnego (opartego na cyklu nowelistycznym), analiza psychologiczna przeżyć bohaterów, wątek idealizowanej tragicznej miłości, problematyka "zbędnego człowieka". Brak wprawdzie bezpośredniego dowodu na to, iż Szymaner pisząc "Duszę w suchotach" znał utwór Lermontowa; pośrednio świadczą o tym może jednak fakt przynależności Szymanera od 1834 roku do tego samego kręgu kulturowego, co Lermontow (środowisko literackie Petersburga), oraz pełnienie tej samej funkcji (oficer armii carskiej). Wziąwszy to pod uwagę, autorka uznaje podobieństwo wątków uwodzenia Aurory przez Karola ("Dusza w suchotach") i Mary przez Pieczorina ("Bohater naszych czasów") za związek kontaktowy.

BP/56/50

L.G.